

מקוה שמימיו מרודדין

[שו"ע א: ... אם הוא רחב יותר ואינו גבוה כל כך - כשר אם יכולה להתכסות כל גופה בהן בבת אחת.]

שו"ע סו (ע"פ משנה במקוואות והרשב"ץ): מקוה שמימיו מתפשטין ואינו יכול להתכסות בו, נותן בו מצד אחד אבנים או חבילי עצים, כדי שיקבצו מימיו אל מקום אחד ויעלו בענין שיוכל להתכסות בו, ובלבד שלא יחלקו כל המקוה; אבל בכלים, פסול. רמ"א: ואפילו אם יכולה להתכסות במים, אם אין המים עמוקים עד טבורה ולמעלה ממנו זרת, לא תטבול בה לכתחלה שמא לא תטבול יפה. מיהו אם אין מקוה אחרת וא"א לתקן, אפילו צריכה להשתטח על פניה מחמת שאין המים עמוקים, אם מתכסה גופה בדרך זה בפעם אחת, טובלת שם.

מה המעמד של "מקוה שמימיו מתפשטין ואינו יכול להתכסות בו"?

רא"ה: אין עליו תורת מקוה. יש פסול במקוה (באוצר) עצמו.

רשב"א: המקוה מצד עצמו כשר, אלא שיש מגבלה טכנית לטבול בו.

נפק"מ בין הדעות:

1. לרא"ה – אי אפשר להוסיף מים שאובים לאוצר. (וכך גם משמע מהמשנה במקוואות שלא כתבה תקנה זו, אלא כתבה רק שניתן לכבוש חבילי עצים וקנים כדי להגביה את המים) לרשב"א – אפשר. (והמשנה במקוואות עסקה כאשר אין אפשרות טכנית להוסיף מים שאובים)
2. לרא"ה - לא יכול להניח כלים בצד המקוה (שכרגע פסול) כדי שיקבצו מימיו אל מקום אחד ויעלו, מהטעם שלא יהיה המקוה ע"י דבר המקבל טומאה (וכ"כ הט"ז). לרשב"א אין זה הטעם (כיון שהמקוה כשר לשיטתו), אלא הטעם הוא כיון דבכלים מן הסתם אין כשפופרת הנוד (וכ"כ הש"ך).

חת"ס חשש לכתחילה לשיטת הרא"ה.